

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3137/2014. (IV. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 47/A. § (1) bekezdése, valamint 91. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 12. §-a, illetve a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Htv.) 91. §-a felülvizsgálatát és megsemmisítését kérte, majd kiegészítő indítványában a megsemmisítés iránti kérelmét pontosítva és kiterjesztve ezt a Htv.-nek a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 5., 6., valamint 12. §-ával módosított 47. § (4) bekezdése és 91. §-a vonatkozásában kezdeményezte. (Az indítványozó kft. az Észak-kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás 100 %-os tulajdonában áll.)
- [2] Az indítvány a Htv. 91. §-ának azon rendelkezését sérelmezi, amely előírja, hogy a természetes személy ingatlantulajdonos részére kiállított számlában meghatározott hulladékgazdálkodási közszolgáltatásért fizetendő, szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapdíjat is) nem haladhatja meg a 2012. április 14. napján alkalmazott díj legfeljebb 4,2 %-kal megemelt összegének 90 %-át. Sérelmesnek tartja továbbá a Htv. – általa 47. § (4) bekezdésként jelölt, helyesen azonban 47/A. § (1) bekezdésében foglalt – azon rendelkezését, amely szerint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Magyar Energia Hivatal javaslatának figyelembe vételével a miniszter rendeletben állapítja meg.
- [3] Álláspontja szerint mindez sérti az önkormányzatoknak az önkormányzati feladtból, illetve tulajdonosi jogaikból eredő rendelkezési jogosultságát, amelynek része a helyi adottságokat figyelembe vevő közszolgáltatási díj megállapítási jog is. Nézete szerint a tulajdonnal való tulajdonosi rendelkezési jogosultság aránytalan korlátozását jelenti az általa 10%-osként megjelölt rezsicsökkentés elrendelése, mivel ez ellehetetleníti a tulajdonos közfeladat végzési kötelezettségét mintegy 106 településen. Érvelése szerint a sérelmezett jogszabály hatályosságából eredően a tulajdonos önkormányzatok elveszíthetik tulajdonukat a veszteségre tekintettel lehetséges felszámolás következtében. Álláspontja szerint mindez a tulajdonjog rendelkezési jogosultságának aránytalan korlátozásaként értékelhető.
- [4] Hivatkozik továbbá az indítványozó arra, hogy közegészségügyi, környezetvédelmi és lakossági ellátási érdekből sorra veszi át azon települések komplex hulladékgazdálkodási ellátását, ahol a kisebb helyi közszolgáltatók beszüntetik tevékenységüket. Ezen cégek az indítványozóétól eltérő díjakat alkalmaztak, így a támadott jogszabály által megjelölt időponthoz kötött díjmeghatározás folytán az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnak ugyanazon közszolgáltatás esetében az egyes településeken lényegesen eltérő díjakat kellene alkalmaznia, ami a közszolgáltatásokhoz való alkotmányos jog gyakorlásában a lakosok között alkotmányellenes különbségtételre vezetne.
- [5] Előadja még az indítványozó, hogy alapításának célja az volt, hogy az Európai Unió és a Magyar Állam 95%-os támogatásával létrejött, 2002/HU/16/P/PE/014 azonosítási számmal jelölt regionális hulladékgazdálkodási rendszert és a tagönkormányzatok területén egységes hulladékgazdálkodási közszolgáltatást alakítson ki. Érvelése szerint a Htv. 91. §-a „nem biztosítja a vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítését, így az EU jogszabályban megállapított kötelező amortizációs költségek érvényesítését sem.” Felhívja ezért az indítványozó az Alkotmánybíróságot, hogy „vizsgálja meg egyúttal a fent említett nemzetközi szerződésbe (EU bizottsági határozatba) ütköző jogszabályi rendelkezés vizsgálatának lehetőségét”.
- [6] Az indítvány utal arra, hogy a „Zöld Híd” regionális hulladékgazdálkodási rendszer teljes egészében a nemzeti vagyon része, így ha a zöld híd régió projekt – csődhelyzetre tekintettel – kénytelen befejezni tevékenységét, úgy a nemzeti vagyonban jelentős veszteség keletkezik, ami alaptörvény-ellenes helyzetre vezetne. További érvelése szerint ha a jogszabályi változásra tekintettel arra van kényszerítve, hogy a működőképességének fenntartása érdekében környezetvédelmi szempontból nem megfelelő szolgáltatást biztosítson, és az amortizáció biztosításának elmaradása miatt esetén sérüljön a hulladékkezelés fenntarthatóságának követelménye, úgy e tevékenység beleütközik a természeti erőforrások, a nemzeti közös örökség védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének követelményébe, és ez a nemzeti vagyon megkárosításához vezet.
- [7] 2. Az indítványozó az alaptörvény-ellenesség tekintetében a P) cikk, a Q) cikk (2) bekezdés, az R) cikk (3) bekezdés, a T) cikk (3) bekezdés, a XIII. cikk, a XV. cikk, a XX. cikk, a XXII. cikk, a 31. [helyesen 32.] cikk (1) bekezdés e) pontja, a 32. cikk (6) bekezdése, valamint a 38. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozik.

- [8] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát mind a Htv.-t módosító, a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény, mind pedig a Htv. támadott rendelkezései tekintetében terjesztette elő. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján eljárva az elbíráláskor hatályos jogszabályi rendelkezést vizsgálja, így jelen esetben is a Htv. módosított rendelkezéseit kellett figyelembe vennie.
- [9] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az eljárás alapjául szolgáló alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv. által támasztott formai és tartalmi követelményeknek.
- [10] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörben vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az indítvány az Abtv. 52. § (1)–(2) bekezdésében támasztott feltételeknek megfelel. Megjelöli a vizsgálandó törvényi rendelkezést, az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó rendelkezést, az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és a vélt alaptörvény-ellenesség indokait, továbbá a támadott jogszabályok megsemmisítésére vonatkozóan határozott kérelmet tartalmaz.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben érkezett az Alkotmánybírósághoz. A Htv. 47/A. § (1) bekezdésének szövegét – az indítvány által nem hivatkozott – a hulladékgyűjtési közszolgáltatási tevékenység minősítéséről szóló 2013. évi CXXV. törvény 39. § (2) bekezdése határozta meg, amely rendelkezés 2013. július 12-én lépett hatályba, a Htv. 91. §-ának szövege pedig a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 12. §-ával történt módosítása folytán 2013. május 10-én vált hatályossá. Mindezek alapján az Alkotmánybírósághoz 2013. szeptember 13-án érkezett alkotmányjogi panasz határidőben benyújtottnak tekinthető.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontja alapján közvetlenül érintettnek tekinthető, mivel az általa alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabályi rendelkezés a személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezéseket állapít meg, és ennek következtében a panaszos alapjogai sérülhetnek. Az indítványozó részéről az állított jogsérelem a jogszabályi rendelkezések hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következhet be, és az esetleges jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás sem áll rendelkezésére.
- [13] 5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti indítványként terjesztette elő. A jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló közvetlen alkotmányjogi panasz benyújtásának feltétele, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét eredményezze. Az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az alkotmányjogi panaszra az Abtv. által előírt feltételeknek.
- [14] Az Alaptörvény „Alapvetés” címet viselő részében megfogalmazottak, így az indítvány által felhívott P) cikkben, Q) cikk (2) bekezdésében, az R) cikk (2) bekezdésében, valamint a T) cikk (3) bekezdésében foglaltak nem jogokat állapítanak meg, így a bennük foglaltak esetleges sérelme alkotmányjogi panasz benyújtására alapot nem terem.
- [15] Az Alaptörvénynek a tulajdonhoz való jogot kimondó XIII. cikke a meglévő tulajdont védi, így nem vonható a tulajdoni védelem körébe az esetlegesen deficités gazdálkodás miatti veszteség, illetve az elmaradt haszon. Nem állapítható meg tehát a beadványban írottak alapján az Alaptörvény XIII. cikkének sérelme az indítványozó tekintetében sem, és még kevésbé alapozhatja meg az alkotmányjogi panaszt a beadvány azon érvelése, amely az indítványozó kft. tulajdonosának, az önkormányzati szövetségnek a vagyoni veszteségére hivatkozik. Az alkotmányjogi panasz alapja csak az indítványozó saját, Alaptörvényben biztosított jogának sérelme lehet.
- [16] Hasonló a helyzet az indítvány további alaptörvényi hivatkozásait illetően is. Az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció-tilalom, a XX. cikkben írt testi és lelki egészség, illetve a XXII. cikk által említett közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében nem az indítványozó jogairól, hanem az általa biztosított szolgáltatást igénybe vevők helyzetéről van szó. Mindez megint csak nem szolgálhat alapjául az indítványozó alkotmányjogi panaszának.
- [17] Az Alaptörvénynek az indítvány által hivatkozott további rendelkezései [32. cikk (1) bekezdés e) pontja és (6) bekezdése, valamint 38. cikk (1) bekezdése] a helyi önkormányzatokra, illetve a közpénzekre vonatkoznak. Következésképp az indítványozó, mint korlátolt felelősségű társaság formájában működő szervezet jogi helyzete ezekkel a rendelkezésekkel semmiképp sem hozható összefüggésbe.

- [18] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az alkotmányjogi panaszra vonatkozóan az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak nem felel meg, ezért azt az Abtv. 56. § (2) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint visszautasította.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1374/2013.

• • •